

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Petru Ursache,
judecători – Vladimir Timofti, Nicolae Gordilă,
examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Victor Dodon în numele inculpatei Ciubotaru Efimia și de către inculpată împotriva sentinței judecătorești Călărași din 03 mai 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui,

Ciubotaru Efimia Filip, născută la 20 februarie 1960, originară din Orhei și domiciliată în sat. Săseni, r-nul Călărași,

Datele referitoare la examinarea cauzei:

- 1. de la 03 noiembrie 2011 până la 03 mai 2013 (prima instanță)**
- 2. de la 10 iunie 2013 până la 20 noiembrie 2013 (instanța de apel)**
- 3. de la 04 februarie 2014 până la 19 martie 2014 (instanța de recurs).**

CONSTATĂ :

1. Prin sentința judecătorești Călărași din 03 mai 2013 **Ciubotaru Efimia Filip** a fost condamnată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții ce țin de gestionarea banilor pe un termen de 3 (trei) ani. La fel, aceasta a mai fost condamnată în baza art. 191 alin. (5) Cod penal la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei de tip închis.

În baza art. 84 Cod penal, inculpatei i-a fost numită pedeapsa definitivă de 9 (nouă) ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții ce țin de gestionarea banilor pe un termen de 3 (trei) ani.

La fel, s-a dispus încasarea de la inculpată în folosul părții vătămate Nicov Larisa a prejudiciului material cauzat, în mărime de 800 (opt sute) euro.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că **Efimia Ciubotaru** activând în anul 2011 în funcția de șef al Oficiului Poștal Săseni, din cadrul Centrului de Poștă Călărași a Î.S. „Poșta Moldovei”, fiind numită în funcția dată prin Ordinul nr.2-C din 01.07.1999, era responsabilă material și disciplinar de asigurarea integrității valorilor materiale a Oficiului

Poștal. Astfel, în perioada de la 17.06.2011 până la 12.07.2011, de către locuitorii sat. Săseni, r-nul. Călărași au fost achitate în numerar la Oficiul Poștal Săseni diferite plăți pentru serviciile prestate, care nu au fost înregistrate în evidența de casă nici la încasări și nici la cheltuieli, în sumă de 143637,17 lei. Ca rezultat, inculpata a prejudiciat Centrul de Poștă Călărași a Î.S. „Poșta Moldovei” în sumă totală de 143637,17 lei, prin întocmirea incorectă a Registrelor F.130 față de informația prezentată Centrului Poștă Călărași a Î.S. „Poșta Moldovei”. Ulterior, suma de 143637,17 lei a fost restituită totalmente de către inculpată.

Tot ea, activând în calitate de director a Asociației de Economii și împrumut ”Dacia Săseni”, cu sediul s. Săseni, r-nul Călărași, care are ca activitate de bază acordarea de împrumuturi bănești membrilor Asociației pentru investiții în agricultură, folosindu-se de situația de serviciu, având scop cupidant de însușirea mijloacelor bănești a unor persoane, intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul oferirii unei rate de dobândă captivantă de la 15% lunar din suma depusă, motivând că sumele sunt depuse pe contul Asociației de Economii și împrumut ”Dacia Săseni” în luna martie 2009 a însușit de la Tatiana Buza-Guzun suma de 17.500 euro echivalent cu suma de 252565 lei, fără a le depune pe contul Asociației menționate, astfel cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Tot ea, folosindu-se de situația de serviciu, având scop cupidant de însușirea mijloacelor bănești a unor persoane, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul oferirii unei rate de dobândă captivantă de la 5% lunar din suma depusă, motivând că sumele sunt depuse pe contul Asociației de Economii și împrumut Dacia din Săseni, în luna decembrie 2008, în incinta Oficiului Poștal Săseni a însușit de la Larisa Nicov suma de 1800 Euro, echivalent a 26533lei, în schimb întocmindu-i o recipisă pe care a aplicat ștampila Oficiului Poștal Săseni, fără a le depune pe contul Asociației menționate astfel cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

3. Sentința a fost atacată de către avocat în numele inculpatei și inculpată, care au solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata să fie achitată din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunii.

În motivarea apelului înaintat s-a indicat că la pronunțarea sentinței, instanța de fond, a dat o apreciere incorectă probelor din dosar, făcând concluzii greșite despre vinovăția inculpatei în faptele incriminate.

Astfel, pe capătul de acuzare al inculpatei în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, s-a indicat că între inculpată și partea vătămată Nicov Larisa au avut loc relații civile de împrumut, iar o parte din suma primită de către inculpată a fost restituită pînă la începerea urmăririi penale, fapt ce denotă executarea obligațiilor ce decurgeau din relațiile de împrumut.

Cu referire la episodul cu partea vătămată Buza-Guzun Tatiana, s-a indicat că suma de 17500 euro a primit-o Corobcă Liudmila și aceștia nici nu au fost dați în asociație, dar primiți de inculpată de la Corobcă L., deoarece Vaisilian Iulia îi datora inculpatei suma de 8100 euro, iar Corobcă L. suma de 12500 euro. La fel, anume Corobcă L. a declarat că cunoaște persoane care pot da bani asociației cu procente pentru a achita datoriile și anume ea se înțelegea cu persoanele fizice în privința banilor și procentelor.

S-a mai indicat că recipisa de împrumut a sumei de 17500 euro, scrisă de inculpată pe numele Tatiane Buza-Guzun, în situația cînd s-a constatat că banii nu au fost primiți de prima, urma a fi apreciată critic de către instanța de fond.

Pe capătul de acuzare al inculpatei în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, s-a indicat că nu a fost probată intenția inculpatei de însușire a banilor din casa oficiului poștal, în realitate, intenția fiind de a folosi banii în cauză cu restituirea lor ulterioară. Intenția dată a fost probată prin declarațiile reprezentantului părții vătămate Javerdan Natalia și martorul Maimescu Vera, care au declarat că banii în cauză au fost restituiți pînă la începerea urmăririi penale, fără a fi prejudiciat Centrul de poștă Călărași.

S-a mai indicat și faptul că în cazul admiterii ipotezei privind întrunirea formală a semnelor infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal, datorită faptului că pînă la pornirea urmăririi penale sumele erau restituite de inculpată pe deplin, fapta a fost deja lipsită de importanță, fără a prezenta gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2013 apelul declarat a fost admis, fiind casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 (trei) ani.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a fost stabilită pedeapsa definitivă de 8 (opt) ani și 2 (două) luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 (trei) ani.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că atît la urmărirea penală, cît și în instanța de apel a fost prezentată hotărîrea nr. 2-1385-2011 din 23.11.2011, pronunțată de către judecătoria Călărași, prin care s-a constatat că între Buza-Guzun Tatiana și Ciubotaru Efimia erau relații civile de împrumut și s-a hotărît încasarea sumei de 17500 euro – datorie de împrumut, act procesual ce a căpătat puterea lucrului judecat.

Reieșind din această probă, instanța de apel a exclus din învinuirea adusă inculpatei, episodul de escrocherie a părții vătămate Buza-Guzun Tatiana și deoarece suma de 1800 euro, echivalent a 26533 lei, dobîndită prin înșelăciune de la Nicov Larisa, constituia 1326,65 u.c. și se atribuia, potrivit art. 126 Cod penal, la proporții considerabile, s-a impus recalificarea acțiunilor inculpatei în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Totodată, analizînd probele administrate în cadrul cercetărilor judecătorești, instanța de apel a apreciat că versiunea de apărare a inculpatei nu și-a găsit confirmare și că, primind bani de la Nicov Larisa, prima, încă de la momentul intrării în posesia acestora, avea drept scop de a le însuși și nu intenționa să îndeplinească angajamentul asumat, o parte din bani fiind restituiți doar după adresarea la organele de drept și în tot acest termen inculpata elibera părții vătămate recipise promițîndu-i întoarcerea banilor de la un termen la altul, deci, în acțiunile sale fiind prezentă latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie. La fel, nu s-au sesizat motive de a nu crede celor relatate de către partea vătămată, de vreme ce aceasta a făcut declarații sub jurămînt și avertizare de răspundere penală în baza art. 312-313 Cod penal și probe că s-ar urmări scopul incriminării pe nedrept al unei persoane nevinovate nu au fost administrate.

Instanța de apel a considerat că suma de 26533 lei (1800 euro), pentru Nicov Larisa, constituia proporții considerabile, deoarece atât aceasta, cât și soțul ei sunt invalizi de gradul II.

Cu referire la episodul de delapidare a averii străine, instanța de apel a considerat că nu sunt aplicabile prevederile art. 14 Cod penal, odată ce suma de 143637 lei, este echivalentul a 7181,85 u.c. de amendă, constituind proporții deosebit de mari.

De asemenea nu puteau fi recalificate acțiunile în baza infracțiunii de abuz de putere sau serviciu, de vreme ce acțiunile inculpatei au fost îndreptate spre însușirea ilegală a bunurilor date în administrarea vinovatului în legătură cu funcția exercitată, provocând pagube materiale ÎS „Poșta Moldovei”. La fel, s-a constatat că instanța de fond a individualizat corect pedeapsa în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, neexistând temeiuri de casare a sentinței în această parte.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei numite inculpatei pentru comiterea infracțiunii de escrocherie, instanța de apel a dat eficiență prevederilor art. 7, 61, 75-77 Cod penal și a reținut că inculpata a săvârșit o infracțiune din intenție, care conform art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria celor grave, anterior inculpata n-a comis infracțiuni, nu și-a conștientizat pe deplin vina, se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, a restituit parțial paguba pricinuită prin infracțiune părții vătămate și în lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatei precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni puteau fi atinse doar prin stabilirea celei mai aspre pedepse a sancțiunii art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal – închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 (trei) ani.

6. Hotărârile instanțelor de fond și apel sunt atacate de către avocat în numele inculpatei și inculpată, care, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, în partea recunoașterii vinovăției ei în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu dispunerea achitării pe acest episod și în privința episodului incriminat în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, solicită rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri ce nu ar agrava situația inculpatei, cu încadrarea acțiunilor ei potrivit faptei săvârșite și aplicarea unei pedepse non privative de libertate.

În motivarea recursului declarat, avocatul și inculpata consideră corectă soluția instanței de apel referitor la episodul cu partea vătămată Buza-Guzun T., iar pe episodul cu partea vătămată Nicov L. aceștia indică că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, luând la baza condamnării doar declarațiile părții vătămate date la judecarea apelului, inclusiv recipisa de împrumut, fără să țină cont și de alte probe din dosar, examinate în prima instanță cu respectarea procedurii și potrivit cărora se constată că relațiile dintre inculpată și Nicov L. sunt de natură civilă, ce decurg din contractul de împrumut potrivit recipisei eliberate de inculpată lui Nicov L., probe, care au fost apreciate de către instanțele de judecată greșit.

Lipsa scopului de însușire de către inculpată a sumei de bani de la Nicov L. a fost probată prin faptul că inculpata a restituit în rate această sumă, Nicov L. neavând careva pretenții, iar inculpata îndeplinindu-și obligațiile fără a se eschiva de la ele. Astfel, cu toate că o parte din aceste argumente au constituit temeiul apelului, instanța de apel nu s-a

referit la ele, prin ce a încălcat dreptul inculpatei la un proces echitabil prevăzut de art. 6 al CEDO.

Cu referire la episodul de delapidare a averii străine, recurenții indică că inculpata nu a avut scopul de a însuși sumele de bani colectate la oficiul poștal Săseni, ci de a o folosi pe termen scurt, în scopuri personale, pe care ulterior a restituit-o, astfel nefiind prejudiciată în vreun mod ÎS „Poșta Moldovei”. Reieșind din cele expuse avocatul și inculpata consideră că acțiunile ultimei nu formează componenta de infracțiune prevăzută de art. 191 alin. (5) Cod penal, ci o faptă care trebuie calificată potrivit normelor corespunzătoare din Capitolele XV și XVI din partea specială a Codului penal.

Astfel, inculpata consideră că cu toate că a acționat ilegal, fapta sa nu constituie componenta de infracțiune incriminată, ea se căiește sincer de cele comise și luând în considerație personalitatea sa, care se caracterizează pozitiv, lipsa condamnărilor anterioare, solicită aplicarea unei pedepse mai blânde cu suspendarea condiționată a executării acesteia în baza art. art. 79 și 90 Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Astfel, Colegiul penal apreciază critic argumentul recurenților, cu referire la caracterul civil al relațiilor dintre inculpată și partea vătămată Nicov L., odată ce instanța de apel corect a constatat că versiunea dată nu și-a găsit confirmare și că primind bani de la Nicov L., inculpata, de la bun început avea drept scop de a le însuși și nu intenționa să îndeplinească angajamentul asumat, o parte din bani fiind restituiți doar după adresarea la organele de drept și în tot acest termen inculpata elibera părții vătămate recipise promițându-i întoarcerea banilor de la un termen la altul, în acțiunile sale fiind constatată prezența laturii obiective a infracțiunii de escrocherie. La fel, instanța de apel corect a constatat lipsa temeiurilor de a aprecia critic declarațiile părții vătămate sus vizate, odată ce acestea au fost depuse sub jurământ.

Cu referire la episodul de învinuire a inculpatei în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, Colegiul penal se alătură la concluziile instanței de apel, care a statuat că acțiunile inculpatei nu pot fi recalificate în baza infracțiunii de abuz de putere sau serviciu, de vreme ce acțiunile ei au fost îndreptate spre însușirea ilegală a bunurilor date în administrarea vinovatului în legătură cu funcția exercitată, provocând pagube materiale ÎS „Poșta Moldovei”.

De asemenea se mai constată că de către instanța de apel a fost adoptată o decizie argumentată cu respectarea criteriilor generale de individualizare a pedepsei, luând în considerație toate circumstanțele concrete ale cauzei, caracterul și gravitatea infracțiunii comise, motivul și scopul celor comise, personalitatea vinovatei, de consecințele survenite în rezultatul comiterii infracțiunii (fiind comis un atentat la una din valorile primordiale apărute de legea penală – proprietatea persoanei), ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatei, cât și din partea altor persoane, precum și de faptul că executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei.

Reieșind din cele expuse se constată că hotărârile contestate nu au fost afectate de erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, motiv pentru care recursul înaintat urmează a fi declarat inadmisibil ca vădit neîntemeiat.

8. Față de considerentele arătate, în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Victor Dodon în numele inculpatei Ciubotaru Efimia și de către inculpată împotriva sentinței judecătorei Călărași din 03 mai 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui, **Ciubotaru Efimia Filip**, din motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 aprilie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Vladimir Timofti

Nicolae Gordilă